

قانون تأسیس دانشگاه تهران مصوب ۱۳۱۳/۰۳/۰۸ مجلس شورای ملی

ماده ۱- مجلس شورای ملی به وزارت معارف اجازه می‌دهد مؤسسه‌ای به نام دانشگاه برای تعلیم درجات عالی‌ه علوم و فنون و ادبیات و فلسفه در طهران تأسیس نماید.

ماده ۲- دانشگاه دارای شعب ذیل است که هر یک از آنها موسوم به دانشکده خواهد بود:

- ۱- علوم معقول و منقول؛
- ۲- علوم طبیعی و ریاضی؛
- ۳- ادبیات و فلسفه و علوم تربیتی؛
- ۴- طب و شعب و فروع آن؛
- ۵- حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی؛
- ۶- فنی.

دانش‌سراهای عالی و مدارس صنایع مستظرفه ممکن است از مؤسسات دانشگاه محسوب شوند و نیز ممکن است مدارس و مؤسسات دیگری لدی‌الاقتضاء به دانشگاه منضم گردد.

ماده ۳- رییس دانشگاه در آغاز افتتاح بر حسب پیشنهاد وزیر معارف و به موجب فرمان همایونی تعیین و بعدها بر طبق ماده ۱۴ بر حسب پیشنهاد شورای دانشگاه و موافقت وزیر معارف به موجب فرمان همایونی منصوب خواهد شد.

اداره کردن دانشگاه به‌عهده رییس است و معاون دانشگاه و رؤسا و معاونین و استادان دانشکده‌ها بر حسب پیشنهاد رییس دانشگاه از طرف وزیر معارف

بخش اول: کلیات / ۱۳۳

منصوب می‌شوند؛ سایر مستخدمین بر طبق مقررات این قانون از طرف رییس دانشگاه تعیین می‌گردند.

تبصره ۱- مدت خدمت رییس دانشگاه و رؤسای دانشکده‌ها سه سال است. بعد از انقضای این مدت ممکن است مجدداً انتخاب شوند.

تبصره ۲- رییس دانشگاه مجاز است علما و دانشمندان مملکتی و خارجی را برحسب پیشنهاد شورای دانشگاه و تصویب وزیر معارف به عضویت افتخاری دانشگاه بپذیرد.

ماده ۴- شورای دانشگاه از اشخاص ذیل تشکیل می‌شود:

- رییس دانشگاه که سمت ریاست شورا را خواهد داشت؛

- معاون؛

- رؤسای دانشکده‌ها؛

- لااقل یک نفر استاد از هر یک از دانشکده‌ها.

ماده ۵- وظایف شورای دانشگاه به قرار ذیل است:

تعیین شرایط ورود محصل به دانشگاه- تدوین دستور تحصیلات دانشکده‌ها
تعیین شرایط گرفتن درجه و تصدیق‌نامه و دیپلم- تهیه نظام‌نامه‌های لازم جهت
امتحانات و پیشرفت کار دانشکده‌ها- اظهار نظر در مورد اشخاصی که به سمت
استاد و دانشیار از طرف شورای هر دانشکده پیشنهاد شده‌اند- پیشنهاد هر اقدامی
که موجب ترقی و اصلاح کار دانشکده باشد- معاونت و کمک فکری با رییس
دانشگاه.

ماده ۶- هر یک از دانشکده‌ها دارای شورایی خواهد بود مرکب از معاون و استادان در تحت ریاست رییس دانشکده.

وظایف و تشکیلات شورای مزبور به موجب نظام‌نامه خواهد بود که از تصویب شورای دانشگاه گذشته باشد.

ماده ۷- دانشگاه دارای شخصیت حقوقی می‌باشد و نمایندگی آن به‌عهده

رییس است و از لحاظ اداری و مالی دانشگاه مستقل و تحت مسؤولیت مستقیم وزیر معارف خواهد بود.

ماده ۸- دانشگاه می‌تواند در مقابل امور علمی و فنی که اشخاص و مؤسسات غیررسمی رجوع می‌نمایند بر طبق نظام‌نامه مخصوص حق‌الزحمه دریافت دارد؛ وجوهی که از این راه عاید می‌شود و همچنین اعانه‌هایی که اشخاص مختلف می‌دهند و عایدات دیگر به استثنای حقوقی که از محصلین دریافت می‌شود به حساب جداگانه در تحت نظر رییس دانشگاه جمع‌آوری و با تصویب وزیر معارف به مصارفی که در شورای دانشگاه پیشنهاد می‌شود خواهد رسید و وزارت معارف در حساب آن حق نظارت خواهد داشت.

تبصره- هدایایی که اشخاص یا مؤسسات به‌عنوان وقف و امثال آن جهت امر خاص به دانشگاه تقدیم می‌کنند اداره آنها با دانشگاه است. این قبیل عایدات باید مطابق میل هدیه‌کنندگان صرف شود و تبدیل آن به مصرف دیگر جایز نیست. صورت عایدات و مخارج، همه ساله به وزارت اوقاف تقدیم خواهد شد. دانشگاه در رد و قبول هدایای مذکور آزاد است.

ماده ۹- فارغ‌التحصیل‌های دانشکده‌ها که برحسب مقرراتی که با موافقت نظر وزارت معارف وضع خواهد شد. لاقلاً به درجه اجازه معلمی (لیسانس) نایل شوند از حقوق و امتیازات قانون تربیت معلم مصوب ۱۹ اسفند ماه ۱۳۱۲ استفاده خواهند کرد.

ماده ۱۰- معلمین دانشگاه به طبقات سه‌گانه ذیل تقسیم می‌شوند:
اول و دوم- استاد و دانشیار (معاون استاد) که باید علاوه بر داشتن شرایط مقرر در فقرات ۱ و ۳ و ۴ ماده دوم قانون استخدام کشوری، استاد کمتر از سی سال و دانشیار کمتر از بیست و پنج سال نداشته باشند و در رشته که تدریس می‌نمایند درجه علمی آنها را شورای عالی دانشگاه لاقلاً دکتری یا معادل آن تشخیص بدهد؛

بخش اول: کلیات / ۱۳۵

سوم- دبیر که باید لااقل دارای شرایط معلمین مدارس متوسطه باشد و بر طبق مقررات مربوط به معلمین مذکور استخدام خواهد شد.

سایر مستخدمین از قبیل متصدیان لابراتوارها و کارخانه‌ها و اعضای کتابخانه‌ها و امثال آن و اعضا دفتری تابع مقررات قوانین عمومی خواهند بود.

تبصره- رییس کتابخانه باید از حیث درجه علمی کمتر از دبیر نباشد ولی چنانچه درجه علمی او بالاتر باشد مانند دانشیار استخدام خواهد شد.

ماده ۱۱- از آغاز سال تحصیلی ۱۳۱۳ و بعد، دانشیاران و استادانی که طرف احتیاج دانشگاه می‌شوند و در صورت تعدد داوطلبان با مسابقه مطابق نظام‌نامه مخصوص تعیین خواهند شد.

ماده ۱۲- در طول مدت خدمت، به استادان و دانشیاران ممکن است ده مرتبه اضافه حقوق داده شود و اعطای اضافات از مرتبه اول الی سوم هر دو سال و در مراتب بعد، هر سه سال ۱ مرتبه بر طبق نظام‌نامه مخصوص با شرایط ذیل خواهد بود:

۱- ابراز لیافت و استحقاق؛

۲- پیشنهاد رؤسای دانشکده‌ها؛

۳- تصویب شورای دانشگاه.

ماده ۱۳- میزان حقوق درجه اول دانشیار همه ساله بر طبق قانون بودجه معین خواهد شد؛ اضافه حقوقی که در درجات اول تا هشتم دریافت خواهد نمود مساوی خواهد بود با هشت یک حقوق ماقبل و در درجه نهم و دهم با خمس حقوق ماقبل - در مواقع ترفیع به رتبه استادی و یا ریاست دانشکده و یا ریاست دانشگاه عشر حقوق مقام مادون اضافه خواهد شد و پس از آن نیز اضافه حقوق که در باقی درجات دریافت خواهد کرد تا درجه هشت مساوی خواهد بود با هشت یک و در درجات نهم و دهم با خمس حقوق ماقبل.

تبصره- حقوق ماهانه درجه اول دانشیار در سال تحصیلی ۱۴-۱۳۱۳ به

میزان یک‌هزار ریال است.

ماده ۱۴- ریاست هر رشته از دروس بر عهده استاد همان رشته است برای ترفیع به رتبه استادی علاوه بر پیدا شدن محل تدریس باید لااقل پنج‌سال دانشیار بوده در رشته خود قابلیت ابراز کرده باشد که مورد قدرشناسی و تصویب شورای دانشگاه واقع شود.

رؤسای دانشکده‌ها و دانش‌سراهای عالی پس از کسب نظر شورای دانشکده مربوط از بین استادان و رییس دانشگاه از بین رؤسای دانشکده‌ها انتخاب می‌شوند. انتخاب معاون دانشگاه و معاونین دانشکده‌ها از بین استادان به‌عمل خواهد آمد.

ماده ۱۵- مادامی که معلم دارای شرایط مذکور در ماده ده، بعدد کافی برای استخدام یافت نشود ممکن است از اشخاصی که در رشته از علوم و یا ادبیات به مقامی شامخ رسیده و شورای دانشگاه لیاقت آنها را تصدیق کرده بطور کنترات استخدام شود نیز ممکن است از متخصصین که در خدمت ادارات دولتی هستند در برابر حق‌الزحمه استفاده شود.

ماده ۱۶- اشخاصی که در سال تحصیلی ۱۳۱۲-۱۳۱۳ در مدارس عالی مشغول خدمت بوده‌اند چنانچه دارای شرایط مندرجه در ماده ۱۰ این قانون باشند معلم رسمی دانشگاه خواهند بود. درجه و حقوق آنها را وزارت معارف به موجب نظام‌نامه مخصوص و بر طبق آخرین حقوق تدریسی در سال تحصیلی ۱۳۱۲ و ۱۳۱۳ با رعایت ماده ۱۳ این قانون تعیین خواهد نمود. اشخاصی که مشمول قانون استخدام کشوری باشند نیز می‌توانند از مقررات این قانون بهره‌مند گردند.

تبصره ۱- اشخاصی که در سال تحصیلی ۱۲-۱۳۱۳ در مدارس عالی مشغول تدریس بوده لیکن تصدیق دکتری در دست ندارند معلم رسمی دانشگاه خواهند بود ولی باید قبل از انقضاء خرداد ۱۳۱۴ در رشته خود رساله تازه تألیف نمایند

بخش اول: کلیات / ۱۳۷

که مورد قبول شورای دانشگاه واقع شود و به‌أخذ تصدیق استادی در همان رشته نایل می‌شوند و این تصدیق به منزله درجه دکتری آنها در آن رشته خواهد بود.

تبصره ۲- دبیران که به موجب ماده ۱۲ قانون تربیت معلم مصوب ۱۹ اسفند ۱۳۱۲ و همچنین دانشیاران که به موجب این قانون آخرین حقوق‌شان مدرک تعیین رتبه آنها می‌شود هرگاه از درجه تجاوز نموده و به درجه بالاتر نرسیده باشند درجه بالاتر را دارا خواهند شد و همچنین معلمینی که در موقع اجرای این قانون و قانون تربیت معلم حقوق درجه اول را نگرفته‌اند دارای درجه اول بوده وزارت معارف می‌تواند در موقع مقتضی با داشتن اعتبار کسر حقوق اینگونه اشخاص را ترمیم نماید.

تبصره ۳- تشخیص رتبه و حقوق استخدامی (اعم از رسمی و کنتراستی و غیره) و استحقاق دریافت اضافه حقوق و ترفیع رتبه بر طبق این قانون و سایر قوانین موضوعه نسبت به کلیه اعضای وزارتخانه‌ها و ادارات مستقر با وزارتخانه یا اداره مستقل مربوطه و تصدیق اداره تقاعد کشوری خواهد بود و چنانچه مستخدمین شکایتی داشته باشند که راجع به تشخیص رتبه یا اضافه حقوق یا ترفیع آنها باشد مرجع کلیه شکایات استخدامی دیوان عالی تمیز خواهد بود.

ماده ۱۷- (اصلاحی ۱۳۳۳/۹/۱۱) ترتیب محاکمه اداری اعضای دانشگاه و تعیین مجازات آنها به موجب نظام‌نامه خاصی است که از طرف شورای دانشگاه تنظیم و به تصویب هیأت وزیران رسیده باشد.

ماده ۱۸- موارد ذیل از قانون استخدام کشوری در مورد رؤسا و معاونین دانشگاه و استادان و دانشیاران مجری خواهد بود مواد ۶-۷-۸-۹-۱۱-۱۴-۱۹-۲۸-۶۹.

ماده ۱۹- رؤسا و معاونین دانشگاه و استادان و دانشیاران می‌توانند با ۲۵ سال خدمت و یا با شصت سال عمر و هر قدر سابقه خدمت تقاضای تقاعد نمایند و دولت نیز می‌تواند با دارا بودن شصت سال عمر و لااقل بیست سال خدمت آنان را

متقاعد سازد- مابقی شرایط تقاعد آنها بر طبق فصل چهارم قانون استخدام کشوری با رعایت اصلاحاتی که در آن به عمل آمده خواهد بود و به استثنای جزء (د) از ماده واحده اصلاحیه ماده ۴۳ قانون مذکور.

ماده ۲۰- دانشگاه به اشخاصی که در رشته‌ای از علوم یا ادبیات به مقامی شامخ رسیده و یا خدمات بزرگی به عالم انسانیت کرده باشند، شورای عالی دانشگاه پس از مذاقه کامل احراز لیاقت آنها را تصدیق نماید، با تصویب وزیر معارف درجه دکتری افتخاری اعطاء خواهد نمود.

ماده ۲۱- وزارت معارف نظام‌نامه که بر طبق ماده ۱۶ برای اجرای این قانون ضرورت دارد، بعد از تصویب کمیسیون معارف مجلس شورای ملی به موقع اجرا خواهد گذارد.

این قانون که مشتمل بر ۲۱ ماده است در جلسه هشتم خرداد ماه یک‌هزار و سیصد و سیزده شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رییس مجلس شورای ملی - حسین دادگر